

13.05.23

sobota, godz. 18.00
Wrocław, NFM, Sala Główna

Od zmierzchu do brzasku

Małgorzata Podzielný – dyrygent

Maciej Adamczyk – baryton

Agnieszka Lewandowska-Cryś – fortepian

Lutosławski Quartet:

Piotr Tarcholik – I skrzypce

Marcin Markowicz – II skrzypce

Maria Shetty – altówka

Maciej Młodawski – wiolonczela

Chór Chłopięcy NFM

Chór Dziewczęcy NFM

Chór NFM

Lionel Sow – kierownictwo artystyczne Chóru NFM

Izabela Polakowska-Rybska – współpraca z Chórem NFM

Program:

Witold Lutosławski (1913–1994)

Dziesięć polskich pieśni ludowych na tematy żołnierskie [15']

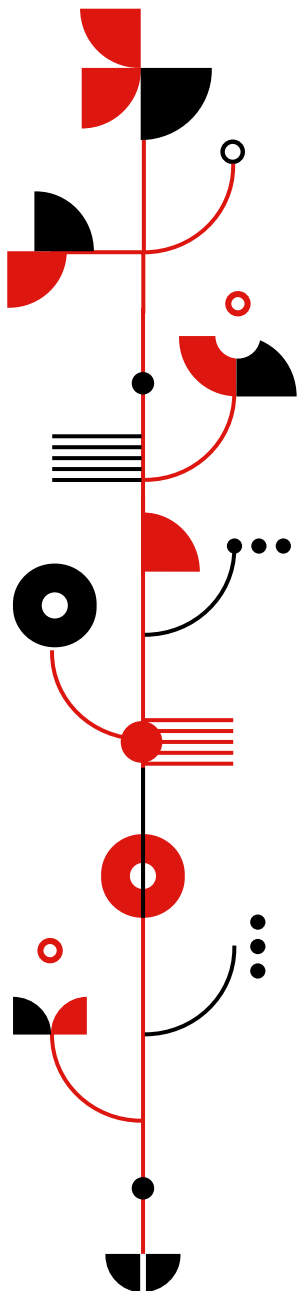
(opr. na chór mieszany a cappella: P. Łukaszewski)

1. *Pod Krakowem czarna rola*
2. *Nie będę też ronić*
3. *A w Warszawie*
4. *Zachodzi słońeczko*
5. *Oj, i w polu jezioro*
6. *Jam kalinę łamała*
7. *Gdzie to jedziesz, Jasiu?*
8. *A na onej górze*
9. *Już to mija siódmy roczek*
10. *Małgorzatka*

Michał Ziółkowski (1991)

Od zmierzchu do brzasku – bajania z nadwiślańskich lasów i gór –
suita na chór mieszany, chór dziecięcy, kwartet smyczkowy
i fortepian (prawykonanie) [25']

1. *I gdzie owczar groniem*
  2. *Kujawiak „Jaworowe kółka”*
  3. *Oj tam w polu jezioro*
  4. *Światówka*
- Interludium*

5. *Pozic mamó raz*
6. *Oj podkóweczki*
Interludium
7. *Koło ogradecka woda ciekła*
8. *Niesczęśliwy ten gonecek*
9. *Podhalańskie krzesane*
10. *A kiedy ja wyjdę*

Impreponująca obsada wykonawcza w oryginalnym repertuarze, a wszystko po to, by po raz kolejny przekonać się o potencjale ludzkiego głosu. Program koncertu *Od zmierzchu do brzasku* w Narodowym Forum Muzyki wypełni mniej znana muzyka chóralna Witolda Lutosławskiego oraz prawykonanie suity Michała Ziółkowskiego na chór mieszany, chór dziecięcy, kwartet smyczkowy i fortepian. Ogniwa koncertu połączy nie tylko obsada wykonawcza – ich wspólnym mianownikiem będą kompozytorskie inspiracje wywiedzione z muzyki tradycyjnej.

Bez ryzyka można założyć, że najważniejsze miejsce w dorobku Witolda Lutosławskiego zajmują jego utwory orkiestrowe. Niezrównana fantazja kolorystyczna i kunszt instrumentacyjny sprawiły, że to w dziełach symfonicznych kompozytor zawarł najistotniejsze cechy swego języka dźwiękowego. Choć z myślą o chórze pisał rzadko, katalog arcydzieł Lutosławskiego nie byłby kompletny bez *Trzech poematów Henri Michaux* na dwudziestogłosowy chór mieszany i orkiestrę z pominięciem smyczków. Ich pierwsze polskie wykonanie odbyło się w roku 1963 w ramach festiwalu „Warszawska Jesień”, gdzie natychmiast zdobyło uznanie krytyki.

W sobotni wieczór artyści sięgną natomiast po zupełnie inny utwór kompozytora przeznaczony na chór. Zbiór *10 polskich pieśni ludowych na tematy żołnierskie* w oryginale napisanych na chór męski a cappella był wcześniejszą, kompletnie odmienną stylistycznie próbą stworzenia dzieła chóralnego. Kompozycja napisana w roku 1951 nigdy nie weszła do kanonu dzieł kompozytora. Powstała w okresie, w którym Lutosławski na szeroką skalę wykorzystywał inspiracje folklorem i regularnie był zmuszony tworzyć w celach zarobkowych. Z okolicznościami publikacji partytury utworu wiąże się interesujący fakt – jego zamówieniem i wydaniem zajęło się Ministerstwo Obrony Narodowej, a w jego skład weszły pieśni: *A na onej górze*, *A w Warszawie*, *Gdzie to jedziesz*, *Jasiu?*, *Jam kalinkę łamała*, *Już to mija siódmy roczek*, *Małgorzatka*, *Nie będę też ronić*, *Oj, i w polu jezioro*, *Pod Krakowem*

czarna rola i Zachodzi słońeczko. W całym dorobku Lutostawskiego tylko trzy utwory zostały przeznaczone na chór a cappella: pochodzący z 1951 roku cykl czterech pieśni (*Wyszlabył ja, Służba Polsce, Żelazny marsz i Naprzód idziemy*), okolicznościowa, krótka *Lord Tennyson Song* i właśnie *10 polskich pieśni ludowych na tematy żołnierskie*. Ostatni z wymienionych utworów w czasie koncertu zabrzmiał w opracowaniu Pawła Łukaszeńskiego, a wykona go Chór NFM pod dyrekcją Małgorzaty Podzielny.

Od zmierzchu do brzasku – ten tajemniczy tytuł nosi najnowszy utwór Michała Ziółkowskiego, którego prawykonanie zaplanowano w drugiej części koncertu. Jego autor, pochodzący z Zakopanego artysta, jest absolwentem klasy kompozycji prof. Grażyny Pstrokońskiej-Nawratil w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, gdzie obecnie wykłada. Muzyka Ziółkowskiego wykonywana jest w Polsce i za granicą. On sam wygrywał lub zajmował czołowe miejsca w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach, m.in. na IV Międzynarodowym Konkursie Kompozytorskim im. Krzysztofa Pendereckiego ARBORETUM, III Konkursie Kompozytorskim im. Krzysztofa Pendereckiego w Sopocie czy Busan Choral Festival and Competition w Korei Południowej. Istotne miejsce w dorobku twórcy zajmuje muzyka chóralna, czego dowodem jest choćby wydanie jego *Agnus Dei* na chór a cappella przez prestiżowe wydawnictwo muzyczne Schott Music; utwór został wykonany przez uznany The Choir of Trinity College pod dyrekcją Stephena Laytona. Publiczność może również kojarzyć artystę ze współpracy z Małgorzatą Podzielny, której efekty wiele razy prezentowano na estradach Narodowego Forum Muzyki.

Ostatnim owocem jego zainteresowania muzyką chóralną jest suita *Od zmierzchu do brzasku – bajania z nadwiślańskich lasów i gór* (*Idzie owczar groniem, Kujawiak „Jaworowe kółka”, Oj tam w polu jezioro, Świątówka, Pozic mamó raz, Oj podkóweczki, Koło ogrodecka woda ciekła, Nieszczęśliwy ten gonecek, Podhalańskie krzesane, A kiedy ja wyjdę*), w której Ziółkowski zawarł opracowania swoich ulubionych ludowych pieśni pochodzących z regionów położonych nad Wisłą. Jak tłumaczy sam kompozytor: „znajdzie się wśród nich zarówno bliska mi muzyka z terenów Małopolski i Podhala, ale także znane fragmenty muzyki kurpiowskiej oraz Mazowsza. Jako materiał źródłowy i inspiracja posłużyły mi przede wszystkim nagrania zgromadzone w Kolekcji Muzyki Ludowej Polskiego Radia. [...] zależało mi na uchwyceniu autentycznego ducha muzyki ludowej, która wyrażała regionalną tożsamość ludzi mieszkających na wspomnianych terenach”. Twórca zaznacza,

że wiele z wykorzystanych pieśni istniało na długo przed okresem kształtowania się wzorców polskiej tożsamości narodowej, dlatego w tytule suity brak jednoznacznych nawiązań do terminu „polska muzyka ludowa”.

Kompozytor wyjaśnia dalej: „z mojej perspektywy poszczególne pieśni i utwory są obrazem stylu życia, tradycji, która powoli zaczyna zanikać, dlatego też charakter muzyki jest nieco nostalgiczny. Podczas komponowania suity moja wyobraźnia podpowiada mi skojarzenia z nocą przy ognisku, wspólne muzykowanie i opowiadanie historii, które mimo tego, że pochodzą z dawnych czasów, w pewnym sensie nadal są aktualne”. Choć tego dnia na estradzie Sali Główniej NFM wystąpi pokaźnych rozmiarów zespół, poprzez partyturę kompozytor docenił każdą z jego części. Snuciem opowieści z nadwiślańskich lasów i gór zajmą się Maciej Adamczyk (baryton), wszystkie zespoły chóralne NFM, muzycy Lutosławski Quartet oraz Agnieszka Lewandowska-Gryś (fortepian). Nad przebiegiem baśniowej narracji czuwać będzie Małgorzata Podzielny.

Agnieszka Szynek

NFM.WROCLAW.PL

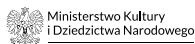

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Wrocław miasto spotkań

Mecenas NFM:

Mecenas Edukacji NFM:

Partner strategiczny NFM:

Partnerzy NFM:

